

בית משפט השלום בחיפה

ע"נ 51831-05-17

תיק חיצוני: 259951009

**בפני ועדת ערר לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום) תשי"ט-1959 [נוסח משולב]
יו"ר הוועדה - כב' השופט אורי גולדקורן
חברת הוועדה - ד"ר נעמי אפטר
חבר הוועדה - ד"ר מיכאל דויטש**

המערער פ.ז.
ע"י ב"כ עו"ד יפתח קיפרמן

נגד

המשיב קצין התגמולים
ע"י ב"כ עו"ד בנימין קצוב

פסק דין

- 1
- 2 1. המערער, אשר החל משנת 1991 משרת בשירות קבע, הגיש למשיב ביום
- 3 29.6.2009 בקשה להכרת זכות [חבלה] לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום) תשי"ט-1959
- 4 [נוסח משולב] (להלן: חוק הנכים או החוק) שנתמכה בתצהירו, בו טען כי הוא סובל
- 5 מירידה בשמיעה ורעשים בלתי פוסקים בשתי אוזניו (להלן: הבקשה הראשונה). המשיב,
- 6 אשר פעל על-פי סמכותו בסעיף 28א לחוק, קבע כי הפרעת השמיעה של המערער אירעה
- 7 בתקופת שירותו ועקב שירותו הצבאי, והודיע לו כי בישיבתה ביום 7.2.2010 קבעה ועדה
- 8 רפואית מחוזית את דרגת נכותו ל-2% (להלן: ההחלטה הראשונה). ועדה רפואית עליונה
- 9 דחתה ביום 1.11.2010 את ערעורו של המערער על החלטת הוועדה הרפואית המחוזית.
- 10
- 11 2. ביום 21.11.2016 הגיש המערער למשיב בקשה להכרת זכות [חבלה] על-פי חוק
- 12 הנכים, שנתמכה בתצהירו, בו טען כי מאז שנבדק בשנת 2010 על-ידי הוועדה הרפואית
- 13 הוא המשיך להיחשף לרעשים חזקים שהובילו להחמרה בשמיעתו ולצפצופים קבועים

בית משפט השלום בחיפה

ע"נ 51831-05-17

תיק חיצוני: 259951009

- 1 ומטרידים באוזניו (להלן: הבקשה השנייה). בהסתמכו על חוות דעת מיום 16.4.2017 של
2 ד"ר ראובן בן טובים, מומחה למחלות אף אוזן וגרון, דחה ביום 3.5.2017 המשיב את
3 הבקשה השנייה, וקבע שלא חלה החמרה בשמיעתו של המערער עקב תנאי שירותו (להלן:
4 ההחלטה השנייה). על החלטה זו הוגש ביום 24.5.2017 הערעור שבפנינו.
5
- 6 3. בכתב הערעור המתוקן הועלתה טענה מקדמית לפיה טעה המשיב משהעביר את
7 הבקשה השנייה למומחה רפואי חיצוני, ולא לוועדה רפואית שהינה המקור החוקי המוסמך
8 לבדיקת סוגיית החמרה מצב בנכות מוכרת. עוד נטען כי בניגוד למקובל בשנים האחרונות
9 ולמתחייב על-פי החוק, השתרש לאחורונה נוהג אצל המשיב להעברת תיקי החמרת מצב
10 הנוגעים לליקויי שמיעה וטנטון למומחה חיצוני לבדיקת טענת ההחמרה, בעוד שעל-פי
11 החוק הסמכות לבדיקת החמרת מצב לא נתונה למשיב אלא לוועדה רפואית.
12
- 13 4. בכתב התשובה התייחס המשיב לבקשה הראשונה וטען כי ועדה רפואית מחוזית
14 מיום 7.2.2010 קבעה כי קיים קשר סיבתי בין הפגיעה בשמיעת המערער לבין תנאי
15 שירותו. אשר לטענה המקדמית של המערער בנוגע לסמכותו של המשיב וסמכותה של
16 ועדה רפואית על-פי חוק הנכים, נטען כי עניינה של הבקשה השנייה הינו החמרה בעת
17 חשיפה חדשה לרעש במהלך שירות צבאי, בתקופה שלאחר מתן ההחלטה הראשונה, ודינה
18 להתברר ככל בקשה להחמרת מחלה; כי המערער הוא שבחר להגיש בקשה למשיב ולא
19 פנה לוועדה רפואית; וכי ההכרעה שניתנה על-ידינו בפסק דין בע"נ (שלום חי')-64325-
20 02-15, ע.נ. נ' קצין התגמולים (פורסם בנבו, 8.3.2018), אליה הפנה המערער, אינה
21 רלוונטית לעובדות המקרה שבפנינו.
22
- 23 5. במסגרת תשובתו לבקשת המשיב להורות למערער לערוך בדיקת BERA התייחס
24 המערער אף לטיעוני המשיב בנוגע לטענתו המקדמית, והדגיש כי חייל אשר מגיש בקשה
25 להחמרה לאחר שפגמתו כבר הוכרה אינו אמור לעבור מחדש תהליך של הכרה. עוד ציין
26 כי פנייתו המוקדמת לוועדה רפואית בנוגע להחמרת מצב נכותו השמיעתית נענתה בסירוב
27 לדון.
28

בית משפט השלום בחיפה

ע"נ 51831-05-17

תיק חיצוני: 259951009

6. בישיבה מקדמית ביום 22.11.2018 ציין בא-כוח המשיב כי אינו כופר בכך שהמערער היה חשוף לרעש בתקופה שלאחר מתן ההחלטה הראשונה, והבהיר כי המחלוקת נעוצה בשאלת קיומה של החמרה בשמיעה ובשאלת הקשר הסיבתי בין החמרה כזו (ככל שקיימת) לבין תקופת השירות שלאחר מתן ההחלטה הראשונה.

7. ענייננו בתחימת הגבול בין סמכותו של המשיב וסמכותה של ועדה רפואית לפי חוק הנכים. על-פי החוק, קצין התגמולים מחליט באם תובע זכאי לתגמול או באם הוא יוכר כנכה. החלטתו בדבר הכרה כנכה כרוכה בשאלת הקשר הסיבתי בין הפגימה לבין השירות ("עקב שירותו"). בעוד שההכרה בנכות מסורה לקצין תגמולים, הרי על קביעת דרגת נכותו הופקדו הוועדות הרפואיות (סעיף 10 לחוק). בע"א 459/89 קצין התגמולים נ' חריטון, פ"ד מה(5) 374, 384 (1991) קבע הנשיא שמגר:

"ועדה רפואית הוסמכה לקבוע, מזמן לזמן, את דרגת נכותו של מי שהוכר כאמור כ"נכה" (סעיף 10(א) לחוק). תנאי להפעלת סמכות ועדה רפואית הוא ההכרה בנכות על-ידי קצין התגמולים; הכרה זו עניינה בקביעת הקשר הסיבתי בין המחלה, החמרת המחלה או החבלה לבין השירות הצבאי ...

כאשר מתבקשת הכרה בנכות המהווה "החמרת מחלה", שומה על קצין התגמולים לקבוע שניים אלה: שיעור החמרת המחלה שיש לייחס לשירות הצבאי; משך התקופה בה יש לראות את המחלה כמוחמרת על-ידי השירות.

הוועדה הרפואית תפקידה לבדוק את התובע מעת לעת ולקבוע את דרגת נכותו כפי שהיא בעת הבדיקה, בהתאם להתפתחות מחלתו (ע"א 157/64 [4], בעמ' 448; ע"א 274/72 [5]). "...

ברע"א 8823/10 פלוני נ' קצין תגמולים (פורסם בנבו, 4.10.2011) הדגיש השופט מלצר "שתנאי להפעלת סמכות ועדה רפואית הוא ההכרה בנכות על-ידי קצין התגמולים".

8. במקרה שבפנינו מדובר במערער אשר, על-פי ההחלטה הראשונה של המשיב משנת 2010, הוא הוכר כנכה בתחום השמיעתי. הבקשה השנייה, משנת 2016, הינה למעשה בקשה להגדלת דרגת הנכות, לאור ההחמרה בשמיעתו בתקופה

בית משפט השלום בחיפה

ע"נ 51831-05-17

תיק חיצוני: 259951009

1 שלאחר ההחלטה הראשונה. לו יצויר כי בתקופה זו ישב המערער באפס מעשה
2 בביתו, אין חולק כי היה על המשיב להעביר את הבקשה השנייה להכרעתה של ועדה
3 רפואית, כמי שמוסמכת על-פי החוק לקבוע מזמן לזמן את דרגת נכותו השמיעתית.
4 מדוע ישתנה מצבו של מערער אשר לא ישב בביתו בתקופה זו אלא שירת בצבא
5 ובמסגרת שירותו המשיך להיות חשוף לרעש (עובדה עליה אין המשיב חולק)? לו
6 תתקבל עמדת המשיב, אזי ייווצר מצב של כפל סמכויות, בו הן ועדה רפואית והן
7 קצין תגמולים מוסמכים לדון בבקשה להגדלת אחוזי הנכות של מי שכבר הוכר
8 כנכה.

9

10 משקבענו כי הבקשה השנייה של המערער הינה, למעשה, בקשה להגדלת דרגת
11 הנכות, אזי הוועדה הרפואית, ולא המשיב, היא המוסמכת לדון בה.

12

13 9. מעבר לדרוש נעיר כי טענתו של המשיב, לפיה בקשת המערער מצריכה דיון
14 בשאלת הקשר הסיבתי, אינה סיבה לשלילת סמכותה של ועדה רפואית. האבחנה בין
15 הסמכויות נוגעת לסמכות ההכרה בנכות לעומת סמכות קביעת דרגת הנכות. אף לוועדה
16 רפואית נתונה, במקרים מסוימים, הסמכות לדון בקשר סיבתי-רפואי. כך בנוגע לתקנה 9
17 לתקנות הנכים (מבחנים לקביעת דרגות נכות), תש"ל-1969, לגביה קבעה השופטת ברק-
18 ארז בפסקה 14 לפסק דינה ברע"א 6604/12 פלוני נ' קצין התגמולים (פורסם בנבו,
19 :26.11.2012)

20

21 "..... פסיקתו של בית משפט זה לפיה קביעת קיומו או
22 היעדרו של קשר סיבתי בין הפגימה המוכרת לבין הפגימה
23 המוסבת, בתביעה לפי תקנה 9, צריכה להיבחן על ידי
24 הוועדה הרפואית שכן מדובר בנושא רפואי [ראו: פסק דינו
25 של הנשיא מ' שמגר בע"א 459/89 קצין התגמולים נ'
26 חריטון, פ"ד מה(5) 374, 391 (1991)]. זוהי חלוקת
27 התפקידים שנקבעה בין סמכותו של קצין התגמולים לבין
28 סמכותן של הוועדות הרפואיות".

29

30 10. משהגענו למסקנה כי ועדה רפואית, ולא המשיב, היא המוסמכת לדון בבקשה
31 השנייה, הננו מקבלים את הערעור, מבטלים את החלטת המשיב מיום 3.5.2017, ומורים
32 למשיב להעביר את הבקשה השנייה לוועדה רפואית על-פי חוק הנכים.

בית משפט השלום בחיפה

ע"נ 51831-05-17

תיק חיצוני: 259951009

1
2
3
4
5
6
7
8
9

בנסיבות העניין, כל צד יישא בהוצאותיו.

ניתן היום, ט"ו כסלו תשע"ט, 23 נובמבר 2018, בהעדר הצדדים.

ד"ר מיכאל דויטש
חבר הוועדה

ד"ר נעמי אפטר
חברת הוועדה

אורי גולדקורן, שופט
יו"ר הוועדה

10
11
12
13
14

